1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 3. | ЦЕНТІВ — 12 — CENTS | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го СІЧНЯ (JANUARY) 1963 | TWO SECTIONS (SECTION 1) | No. 3. | VOL. LXX.

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ НАРОДИВСЯ

ХАЙ БЕЗМЕЖНА ЛЮБОВ ХРИСТА ЗАПАЛИТЬ ВЗАЄМНУ ЛЮБОВ У НАШИХ СЕРЦЯХ

РІЗДВЯНІ ПОБАЖАННЯ КИР ЙОСИФА ШМОНДЮКА, ЄПИСКОПА СТЕМФОРДСЬКОГО

Знову Боже Провидіння дозволяє нам святкувати тут, на землі, Христове Різдво. Поруч усіх других благословенств, яких ми зазнаємо кожного дня, це особливіша ласка, бо прихід Всевишнього на землю — це таїнство, що замикає в собі безліч наук, потрібних для щасливого людського життя. Увійдем в це дивне таїнство Божої Любови до людини й до всього людства.

Відвічний Бог, в Другій Особі Пресвятої Тройці, прийшов на світ, став чоловіком, рівним нам, в усьому, крім гріха. Це основна правда нашої святої Віри; Різдвяні Свята пригадують нам цю правду. Це властива причина тої радости, яка сьогодні дається чути по всьому світі. Розважим над нею та зробім з неї ті висновки, що дотичать нашого відношення до Сотворителя й до нашого ближнього.

Відразу запитаємо себе: „Чому Бог так полюбив чоловіка?" Чи може заслужив собі чоловік на це? Певно, що ні. Святий Євангелист Іван пояснює нам стан відношень чоловіка до Сотворителя в часі приходу Ісуса Христа на землю: „В тому є любов, що не ми полюбили Бога, але, що Він ПЕРШЕ полюбив нас, і післав Свого Сина на очищення наших гріхів". (Єв. Іван 4, 10). Причина Божої любови до упавшого чоловіка — це Божий образ, Божа подібність в людській душі. Це властиво спонукало Милосердного Бога до того, що Він прийшов на землю, взяв на себе людську природу, „щоб спасти те, що було втрачене", привести чоловіка до Бога, до вічного спасення до якого був призначений при сотворенні. А щоб це доконати, яке пониження й самовідречення, які терпіння й остаточну смерть мусів Він перенести! Перегляньмо Його життя на землі — кожну подію, кожне слово, кожне діло, і зрозумій хоч трошки Божу любов до чоловіка, і то грішного.

Перед тою щедрістю Божої любови наша гордість і захланність в'януть: всякі непорозуміння та змагання між народами повинні зникнути. Як може чоловік гімновити Богові взаємної любови? Як не доказати тої любови справжньою любов'ю ближнього!

Погляньмо на Боже Дитя у Вифлеємі. Це ж тільки Його любов до нас привела Його в ту бідну стаєнку. Тут починає вчити людей покори, пониження, самовідречення, убожества.

Ось мої молитовні побажання для всіх священиків і вірних з нагоди цих Різдвяних Свят. Хай Його безмежна любов запалить взаємну любов у наших серцях. Хай любов ближнього, яку Він так яскраво виявив у Свому народженні, відгукнеться в братерській любові всіх людей між собою, щоб той мир, що його Христос приніс на землю, знайшов захист у відновлених серцях усього людства. Христос Раждається!

† ЙОСИФ
Єпископ Стемфордський

МОЛІМ НОВОНАРОДЖЕНОГО СПАСИТЕЛЯ ПРО ЄДНІСТЬ НА ЗЕМЛІ...

З РІЗДВЯНОГО ПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ ЯРОСЛАВА ГАБРА, ЄПИСКОПА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ ШИКАГІВСЬКОЇ ЕПАРХІЇ СВ. ОТЦЯ НИКОЛАЯ

Висока радість Христового Різдва включає в собі також свідомість Божої доброти, що проявляється в жертві Божого Сина за наше відкуплення, як також неустанну надію, що і ми будемо зараховані до числа тих, які будуть спасенні.

Не зважаючи на наші недосконалості і неміч, Господь Бог завжди готовий нам простити і прийняти нас у Свої обійми. Про це ми впевнені, бо Він виявив Свою Божественну любов до нас у минулому в різний спосіб. Ми приносимо нашій серця Дитяткові Ісусові особливо в цей благословенний час Різдва, простити Він приходить до нас і іншими духовними дорогами. Ми маємо привілей вітати Христа в кивотах наших церков...

Дійсно, ми маємо багато причин радіти, коли ми сповнені надією на наше спасення, що є пов'язане з радісною подією Христового Різдва.

Для Впр. і Всч. Отців і Преп. Сестер, як також для побожних вірних нашої Епархії св. Отця Николая, Свята Христового Різдва будуть особливим джерелом радости, бо саме в цьому місяці, рік тому саме Святіший Отець Папа Іван XXIII підвищив нашу Українську Католицьку Церкву в Америці до нової гідности, основуючи нашу Епархію св. Отця Николая в Шикаго, що є третьою Епархією для українців католиків у ЗДА.

З нагоди цієї першої річниці існування нашої Епархії, що припадає саме в місяці святкування приходу Сина Божого на світ, дозвольте мені виявити почування великого вдоволля з Вашої праці в ділі поширення Божого Царства в нашій Епархії св. Отця Николая...

З нагоди свят Христового Різдва ми маємо змогу виявити нашу особливу вдячність за безмежні Божі Ласки і милосердя, якими Господь наділяє кожночасно нас, нашу Церкву і цілий світ...

Занесім перед Престіл Всевишнього наші ревні молитви в інтенції за мир у світі, а особливо в наміренні нашої переслідуваної Української Католицької Церкви, щоб Божа Любов, що дала нам Сина Божого, сокрушила серця тих, які шукають помсти; і спрямувала на правий шлях уми тих, що прямують до знищення здобутків людства.

Молім Новонародженого Спасителя про єдність на цій землі, щоб ми могли спільно і в братній любові прямувати до щасливої вічности.

† ЯРОСЛАВ
Єпископ Епархії св. Отця Николая в Шикаго

Знов встановлено зв'язок із комунікаційними сателітами Телстаром і Рілеєм

Вашингтон. — Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація повідомила в четвер 3-го січня, що комунікаційний сателіт Телстар, який від 23-го листопада мовчав, відзискав мову і відозвався на сигнали інженерів корпорації Белл Телефон. Це сталося вполудне, а кілька годин пізніше заговорив і другий комунікаційний сателіт Рілей, який „не відзивався" від дня випущення — 13-го грудня. Рілей мав передавати різдвяну телевізійну програму з Америки до Европи і навпаки, а також і до Півд. Америки.

Богдан ЛЕПКИЙ

СВЯТИЙ ВЕЧІР...

Святий вечір... Хто з нас
не згадає,
Як було колись у ясні дні?
Кому перша зірка не засяє
В рідній хаті, у малім вікні?
Хто не вздрить, неначе
на картині:
Батька, матір і братів,
сестер,
Не спитає: як у них там
нині?
Чи здорові, чи може хто
вмер?

Рідний Краю, хто з нас
не побачить
Тебе нині і хто не заплаче?
До святої вечері сідали
Ми колись при власному
столі,
„Бог предвічний" нам
колядували
Під вікном колядники малі.
По вечері йшли до церкви,
Сяли зорі і мороз скрипів.

Нині в хмарах зорі нам
померкли,
Білий сніг від кривди
почорнів,
І стаєнка Божа в Вифлеємі,
Перед нами в крові вся
і в димі,
З дзвіниць наших
поздіймали дзвони,
Замість дзвона висить
мотузок,
І від Сяну до Дону
прокльони
Гомонять з різдвяних
колядок.

Не втішається навіть
дітвора,
(Що значить золочений
горіх?)
Вся країна ніби важко
хвора,
Скрізь один страшний,
смертельний гріх,
І здається, що й Христос
заплаче,
Як уродиться і нас
побачить.
А все ж нині свят-вечір
в нас дома,
Борщ і голубці, кутя
і дідух.

Десь дівається з тіла утома,
І новий вступає у груди дух.
Все чим серце здавна
накипіло,
Ніби стравою старий казан,
Силою новою ллється
в тіло
Прилипає, як бальсам
до ран,
Хочеться співати
„Бог Предвічний", —
Краю мій, і Ти, й Ти —
вічний.

ПРЕЗИДЕНТ ПЛЯНУЄ ЗМЕНШИТИ ПОДАТКИ НА 8 ДО 10 БІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ

Вашингтон. — 3-го січня конгресові експерти від податків передбачали, що президент Кеннеді просистиме зменшити прибуткові податки на $8 більйонів, а один фахівець гадає, що на 10 більйонів, щоб якнайскорше скріпити економіку. Зменшення податків мало б обов'язувати аж від першого липня 1963-го року, це значить аж в новому фінансовому році. Ці експерти передбачають, що Президент запропонує одночасно Конгресові реформу податкової системи, яка зможе дати державній скарбниці коло $3.5 більйона річно, бо загострить податкові приписи, які дотепер дозволяли несумлінним платникам податків предкладати неточні податкові зазнання. Має бути іннша податкова ставка для тих самітних осіб, які заробляють від $1-го до 1 000, і іннша для тих, що мають прибутки від $1 001 до 2 000. Тепер обидві групи мають ту саму ставку у висоті 20% від прибуткової суми. Найвища податкова ставка становить тепер аж 91%. Уряд пропонує зменшити податки від надмірних прибутків, які тепер виносять 52%, але податкові фахівці не знають, чи, які велике мало б бути це зменшення. Торговельна Палата ЗДА пропонувала зменшити прибуткові податки на $8 більйонів, вважаючи, що це спричинить дефіцит у вісі $4 більйонів. Американська Федерація Праці - Конгрес Індустріяльних Організацій проєктує зменшити податки на $10 більйонів, і то з важністю від 1-го січня 1963-го року. Голова Торговельної Палати ЗДА Ледд Пламлі гадає, що зменшення податків причиниться до того, що цей 1963 рік буде сильним роком під економічним оглядом.

Марсел Ваґнер найменований компенсаційним суддею стейту Ню Джерзі

Трентон. — Тут офіційно повідомлено, що відомий американсько - український діяч і адвокат Марсел Ваґнер найменований компенсаційним суддею стейту Ню Джерзі та має перебрати обов'язки судді з днем 1-го лютого ц. р. Він судитиме скарги про відшкодування за випадки при праці. Він буде першим суддею українського роду в стейті Ню Джерзі і одним з небагатьох в Америці. Суддя Марсел Ваґнер народився в селі Дорогів, Станиславівського повіту в Західній Україні в 1904-му році і вже в 1905 році приїхав разом з батьками до ЗДА. В Джерзі Сіти він мешкає від 1916-го року. Закінчивши правничі студії на Фордгемському університеті в Ню Йорку, М. Ваґнер в 1927 році дістав право на адвокатську практику і виконує її від 1928-го року. В 1941-му році він був обраний на члена стейтової леґіслятури та виконував обов'язки стейтового законодавця впродовж трьох років, також як перший українець у стейтовій леґіслятурі. В 1951-му році тодішній губернатор Ню Джерзі Алфред Дріскол найменував адв. Марсела Ваґнера на податкового комісіонера Гудсонського повіту і ці обов'язки він виконував досі. Теперішнє призначення на суддю є новим успіхом в правничій і суспільній кар'єрі цього видатного діяча, признаного американсько-українського лідера стейту Ню Джерзі. Суддя Ваґнер є членом української католицької парафії в Джерзі Сіти та провідним членом чи не в усіх місцевих українських організаціях. В Джерзі Сіти і околиці немає багато українців, зокрема між новоприбулими, які в різних часах і нагодах не скористали б із якоїсь приради та допомоги адвоката і теперішнього судді Марсела Ваґнера і новий професійний успіх їхнього порадника й опікуна супроводжатимуть їхні найкращі побажання, як і ґратуляції та побажання всієї великої американсько - української громади.

Українська хроніка

● Спілка Українських Журналістів Америки (СУЖА) улаштовує в пятницю 11 січня 1963 р. у Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку вечір, присвячений різним проблемам преси й журналістики. З короткими доповідями виступлять редактори М. Шлемкевич, І. Кедрин, Я. Курдидик і Б. Ржепецький. Деякі доповіді будуть ілюстровані світлинами, як теж будуть висвітлювані короткі покази фільмової документації з українсько - американського життя. Подробиці в оголошеннях. Початок о год. 8 веч.

„РЯТУЙТЕ НАС, ХТО ВІРИТЬ В БОГА!" — БЛАГАЛА ГРУПА СИБІРСЬКИХ СЕЛЯН, ШУКАЮЧИ ЗАХИСТУ В АМЕРИКАНСЬКІЙ АМБАСАДІ В МОСКВІ

Москва. — В четвер, 3-го січня, отже на кілька днів перед Різдвом за старим стилем, до приміщень американської амбасади в Москві промостила собі дорогу група селян, благаючи ратунку перед релігійним переслідуванням совєтською владою. Ці були селяни з сибірської місцевости Чорногорська, віддаленої за 2.100 миль на схід від Москви, які чотири дні раніше виїхали відтіль залізницею до Москви, у переконанні, що американці допоможуть їм дістатись до вільного світу. Вони представили себе, як мирних і миролюбних християн, які хочуть втекти від релігійного переслідування збоку большевицької влади. Зокрема вони подали за причину своєї втечі з рідної місцевости та бажання видертись з Совєтського Союзу — острах, що коли підростуть їхні діти, то большевики заберуть їх ім, виховуватимуть по своєму і не дозволять навіть на контакт батьків з дітьми, як це сталося в інших подібних випадках. Між отими сибірськими селянами втікачами було 6 мужчин, 12 жінок і 14 дітей. Урядовці амер. амбасади пояснювали втікачам, що амбасада безсильна і не має змоги помогти їм. Втікачі заявили, що вони раді би переїхати будь-куди і поселитись в будь котрому краю, коби тільки не за Совєтським Союзом. Коли втікачі не хотіли залишити амбасаду, амбасада задзвонила до совєтського міністерства закордонних справ і швидко потім прибули совєтські поліцисти в цивільних одягах та перед будинок амбасади заїхав автобус. Втікачі плакали і протестували в розпуці заявляли, що большевики розстріляють їх. Але їхні просьби були даремні і всіх їх, після двох годин перебування в будинку амбасади і в ресторані, де їм дали їсти в харчівні амбасади, совєтська поліція відвезла їх геть згаданим автобусом. Виявляється, що під пору тому подібна група, тоді самі баптисти, ввійшли до британської амбасади і намарно просили азилю в британців. Західні газетні кореспонденти, які збіглись до американської амбасади і були свідками, як серед плачу і протестів большевицькі емвудисти відводили втікачів, мали гострі суперечки з поліцистами, які не дозволяли журналістам робити жадних світлин. Втікачів большевики ніби відвезли „тимчасово" до готелю і відтіль назад на Сибір, але направді їхня доля не відома. Американська амбасада не мала жадних практичних можливостей допомогти цим людям, не мавши в договорі з совєтським урядом клявзулі про право азилю. На цій підставі совєтські власті — подібно, як і американські у Вашингтоні — мають взаємне право арешту та видання з амбасади кожної особи, яка не користується правом дипломатичної недоторканальности. Тим самим, совєтська міліція могла навіть силою і без згоди американців вивести з приміщень американської амбасади згаданих селян.

Неру перестерігає індійців перед надіями на мир з Китаєм

Ню Делі. — Індійський прем'єр Джавагарлал Неру заговорив на масовому публічному зібранні в Ню Делі велику політичну промову, в якій перестерігав своїх земляків, щоб теперішнє затишшя на індійсько-китайському фронті не розглядали, як дійсного миру. Неру заповів, що здвигнення власної оборонної продукції вимагатиме 5-х років, але й виключив цивілне населення від цього спору з комуністичним Китаєм. Він заперечив, наче б це був прикордонний кордонний спір. Проте він признав, що міг би радо стрінутись з Чу Ен-ласм задля залагодження китайсько-індійської війни, якщо китайські комуністи очистили б захоплені ними збройною агресією індійські землі. Зрештою, Неру покликався на теперішнє перебування в Пейпінгу коломбійської прем'єра, пані Бандаранайке, яка з Пейпінгу має прибути до Ню Делі й виявити вислідки своєї посередницької місії. Неру признав, що наїзд комуністичного Китаю на Індію був великою подією, але за найбільшу в минулому році таки визнав кубинську кризу, яка безпосередньо загрозила була вибухом атомової війни.

ХРИСТОС РОДИВСЯ — І НІЯКІ СИЛИ ТЕМРЯВИ НЕ ЗАТЬМАРЯТЬ НАШОЇ РАДОСТИ..

З РІЗДВЯНОГО ПОСЛАННЯ ПАЛЛАДІЯ, АРХИЄПИСКОПА УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЕКЗИЛІ

„Небо і земля нехай сьогодні веселяться, ангели й люди нехай духовно радіють, бо в тілі з'явився Бог тим, що в тілі й терпимі пробували. . ." (з Стихири на Літії).

Радість Різдва Христового звістив янгол Господній пастухам вифлеємським, промовляючи до них: „Не лякайтесь, бо ось я благовіщу вам радість велику, що станеться всім людям: Бо сьогодні в Давидовім місті народився для нас Спаситель, що Він Христос Господь" (Лк 2:10-11).

Ця радість не була радістю земною, що виплила із дочасних благ цього світу. Бо, яка ж може бути радість на землі, коли для Сина Божого не знайшлося місця де „голови приклонити"? (Лука, 9:58). Він же й не в хаті народився, а в бідній стаєнці, на сіні... Або, яка може бути радість на землі, коли праведний Йосиф з Пречистою Дівою Марією і Дитятком, мусіли тікати з рідного краю перед ненавистю Ірода?

Радість християнська — це глибока духовна радість, яка міститься в примиренні душі з Богом. Це Боже Царство в середині нас. . .

Радість християнська — це „Нова радість стала, яка не бувала. . ." — як це ми співаємо в колядці. Радість християнська це глибоко родинне свято. Зібралася святкова вся християнська родина: Живі й мертві, бо й для них залишається місце при святочному столі. . .

Також мудреці зі Сходу, побачивши зорю, „надзвичайно зраділи" (Мт, 2:10). Праведний Симеон, взявши Дитятко - Ісуса в свої старечі руки, готов був відійти із цього світу. Великою радістю сповнився, був св. Іван - Христитель, коли свідчив, що він „не Христос, але посланий перед Ним" (Ів. 3:28-29).

Цю християнську радість приходу Спасителя, св. Апостоли понесли в своїй проповіді до всіх народів світу. Цією радістю були сповнені Християни перших віків, з нею йшли на тяжкі муки і смерть за Христа ісповідники і мученики Христові.

Ця вища, надземна радість, дає нам силу навіть найтяжчі терпіння переносити за Божу Правду на землі.

О, як би хотілось, щоб ця духовна радість наповнила і наші серця в цей великий празник Різдва Христового!

Важка доля нашого поневоленого народу, та його Святої УАПЦеркви на чужині! Лише Богові відомо, коли прийде повна духовна радість з приводу визволення нашого народу з неволі безбожного ворога, та об'єднання всіх братів наших в розсіянні сущих.

Але в цих наших страждання нах пам'ятаймо, що ми з'одягнулися в зброю духовну. І коли будемо в цей спосіб розуміти волю Божу — тяжкий хрест наложений на нас, не буде для нас тяжким і ми радо скажемо за Апостолом: „Любо мені пробувати в недугах, у прикростях, у бідах, у переслідуваннях, в утисках за Христа" (2 Кор. 12 : 10).

Христос нам народився. Він приніс нам радість духовну, яка веде у вічність. Він просвітив нас Сонцем Божої Правди і вже ніякі сили темряви і зла не затьмарять нашу радість.

Радіймо ж, любі Брати і Сестри, і прославляймо народженого нам Христа! Молімось до Нього всією нашою душею за знедолений наш рідний український, за Провід його, за нашу молодь. Згадаймо в наших молитвах недужого Владику Ігоря, душпастирів, та вірних нашої Святої УАПЦеркви на чужині.

З празником Різдва Христового вітаю всіх вас і молю Бога - Слова, що „явився людям в тілі" (1 Тим. 3:16), щоб подав усім вам повну духовну радість, щоб в наступному Новому Році обдарував вас Своїми багатими милостями і збагатив усіх нас глибоким почуттям взаємної любови в цих тяжких і непевних часах світового напруження.

Архиєпископ † ПАЛЛАДІЙ

З'ЄДНАЙМОСЯ В ДЕНЬ РІЗДВА ХРИСТОВОГО З НАШИМ УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ...

З АРХИПАСТИРСЬКОГО РІЗДВЯНОГО ПОСЛАННЯ БОГДАНА, МИТРОПОЛИТА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ

За Божим повелінням приходиться нам всім знову відсвіжити та відобразити в своїй пам'яті велику подію, а саме народження Христа Спасителя. Подія ця займає в історії людства найбільш визначне місце... Син Божий, Відкупитель людського роду, Спаситель наш приходить на світ серед холоду природи та людських сердець. Приходить, щоб виконати велику місію відкуплення людського роду та відновити Свій зв'язок зі Сотворителем...

Стежки цього світа досить непевні, плани часто змінливі, ясність Вифлеємської зорі затьмарена міжусобицями та ворожнечами не тільки між народами, між родинами, між приятелями, ангельський спів про „мир між людьми" часто заглушують довгі та нудні промови „новітніх спасителів" людства, за плянами яких „мир між людьми" має бути забезпечений постійним готуванням до війни, кровопролиттям, та непевність завтрішнього дня.

Обсервуючи сучасне життя наглядно бачимо, як Правда Божа поламана, а любов забута. Реалізація основних принципів Християнства, а це, запровадження Божого Царства на землі, побудова життя в дусі любови до Бога не виконується навіть багатьма християнами.

Топтання Божих заповітів стається річчю звичайною, хоч матеріялізму безперестанно нищить духа християнства. Сучасна людина легко піддається впливам і вимогам сучасного зматеріялізованого світу, як вимогам світу Духа, Божого Царства. Миру та Справедливости повної, що їх приносить нам Спаситель народжений у Вифлеємі...

Шукаймо ж під час святкування Христового Різдва в своїх серцях за тими всіма скарбами, що їх приніс нам наш Спаситель своїм народженням. Обдаруймо Боже Дитятко великими дарами нашої любови до Нього, неподолання віри в Нього, бо Він приносить нам справжній мир і спокій...

З'єднаймося в день Христового Різдва з нашим українським народом, що на Рідних Землях буде рівною в тому дні приносити в дарунку для Новонародженого сльози печалі та болю та велику тугу за народженням Правди на його Рідній Землі...

† БОГДАН, Митрополит

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Коляда

За старим українським звичаєм на Різдво Христове ходять від дому до дому колядники і збирають датки на добрі цілі. Не стало колядників в Україні, бо безбожницька окупаційна влада не визнає ні Христової віри, ні зв'язаних з нею традиційних звичаїв, але збереглась коляда в українських центрах у вільному світі. Вона проявляється в двоякій формі: або ходять наші колядники по українських домах, співаючи колядки й отримуючи від вдячних господарів пожертви на цілі, в користь яких віддають колядники свій час, труд і співочий хист — або пожертви на означену добродійну ціль збирається на збіркові листи.

Спроба зцентралізувати збіркову акцію серед американських українців на народні цілі давно вже скінчилася невдачею. Можна було не раз чути нарікання, що збірковий українсько - американський терен занархізований, що забагато установ і організацій звертаються до кишені того самого жертводавця, що внаслідок масовости збіркових цілей затратилось почуття їхньої черговости за суспільною вартістю, що в реакції громадяни взагалі відтягаються від пожертв, і на такому стані терплять взагалі всі цілі. У цих нарікannях може бути деяка правда. Але правдивими є теж аргументи, що люди жертвують тільки на те, на що вони самі хочуть свій гріш призначити, і що годі вимагати від різних організованих клітин громадянства, щоб вони припинили свою збіркову акцію, якщо хочуть її вести.

Таким чином і Різдвяна Коляда в Америці проходить під різними гаслами. Збирають на церкву, на Рідну Школу, на прерізні місцеві цілі, як народні доми, будову нових шкіл — користають з Різдвяної пори, як періоду братолюбія різні культурні й політичні організації, як ось, наприклад, Наукове Товариство ім. Шевченка. І, як сказано, годі відмовити їм права на самостійну збіркову акцію, бо всі погоджуємося, що такі цілі, як церква, школа, українська наука, це добрі, корисні і потрібні цілі. А втім, від років закріпилася вже в українсько-американській громаді одна традиція: Різдвяна Коляда йде в нас для тих найбідніших, які залишились в Европі — старі люди, хворі і каліки, які не змогли переїхати сюди і не змогли включитися в тамошню крайову господарку, — на тих найбідніших, що їх — за дивним соціяльним парадоксом — не бракує навіть у цій найбагатшій країні. Цими людьми опікується Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, щороку відомий під назвою ЗУДАК. Саме до цієї допомогової організації тужливо звертали очі українці, жертви другої світової війни, коли опинились вони були в середньо-европейських таборах втікачів, і це ж її, цю організацію, призабула більшість тих, які опинились тут завдяки їй.

Колись голосно лунало гасло: „Вся Коляда для залишенців!" Це гасло сьогодні також призабулось, наче б не стало залишенців. Тим часом ЗУАДК надалі веде їхню евіденцію і допомагає їм в міру своїх скромних можливостей. Його діяльність мусіла обмежитись з браку фондів, і з цієї самої причини він не всилі так спопуляризувати, розголошувати цю свою діяльність, як це було б потрібне для пожвавлення збіркової акції. Між Українським Конґресовим Комітетом і ЗУАДК'ом існує давня угода, що Коляда й Писанка в цілості йдуть на ЗУАДК. Ці дві збіркові акції в році становлять підставу існування і діяльности Злученого Українського Американського Допомогового Комітету. Тож, не відмовляючи нашої Коляди на всі інші добрі цілі, у цей Різдвяний час, в якому брат братові повинен виявляти якнайбільше серця, пам'ятаймо в першу чергу про ЗУАДК, нашу харитативну централю, яка репрезентує і здійснює саме ці найблагородніші цілі братолюбія й допомоги ближньому, що нерозривно зв'язані з народженням Христа і Його Наукою.

Різдво Христове в Україні

З Різдвом Христовим, як і кожного року, наші почування й думки звертаються в Україну, туди, звідки вийшли наші батьки і діди, де минали наші молоді роки, де ще й сьогодні живуть наші рідні, друзі, знайомі.

Поєднуючись святковим настроєм й обмінюючись різдвяними побажаннями з нашими рідними й дорогими в Україні, ми не завжди усвідомлюємо, під яким страшним тиском перебувають християнські Церкви в Україні і в інших країнах, поневолених московським комуністичним режимом, яких переслідувань зазнають там віруючі люди.

Про становище християнських Церков і церковних громад в СССР не можуть писати відкрито в листах наші люди з того боку, не мають змоги встановити справжнього стану речей відвідувачі Совєтського Союзу, але приблизну картину в цій ділянці можна скласти вже з інформацій самої ж таки совєтської преси і радіо. Згідно з повідомленням Київського радіо з 5-го лютого минулого року, в Одеській області в 1961-му році „розпалося" 68 церковних громад, а 75 церков замкнено і перебудовано на клюби та бібліотеки. В Дніпропетровській області — за повідомленням часопису „Войовничий Атеїст" ч. 4 за 1962-ий рік — із 180 церковних парафій, що існували в 1958-му році, залишилися тільки 40. У Волинській області, як повідомляла „Комсомольська Правда" з 14 червня минулого року, в останніх роках закрито 180 церков. На Черкащині — за повідомленням Черкаського радіо з 18-го жовтня 1960-го року — в 1959-му році і з початком 1960-го року „розв'язалося" 40 релігійних громад і парафій. Все це тільки частинні дані про замикання церков у деяких областях України. Як широко комуністичний режим застосовує адміністраційні заходи „добровільного замикання" церков і „розв'язування" церковних громад, можуть свідчити переведені недавно підрахунки, згідно з якими на території СССР в 1960-62 роках замкнено 2 000 церков. За цими ж даними, тепер на території СССР залишилося всього яких 10 000 церков з усіх 78 000, що існували до „жовтневої революції" в 1916-му році. Проте, не зважаючи на замикання Божих храмів, віруючі розв'язаних громад сходяться далі на молитви і Богослужби.

В яких страшних умовах живуть і працюють в країні ленінської „релігійної свободи і толеранції" священики, ченці і вірні православного та інших віровизнань, не кажучи вже про Католицьку Церкву, яка заборонена й діє підпільно, може свідчити приклад з відомою святинею православного світу — Почаївською Лаврою. Згідно із ствердженням „Радянської України" з 20-го липня минулого року, в Почаєві і Почаївській окрузі проведено таку „атеїстичну пропаганду", що „тільки за останні півтора року назавжди порвали тут з релігією . . . понад 80 членів та служителів навколишніх церков і різних сект". Але, коли ці цей „атеїстичний тиск" не довів до ліквідації Почаївської Лаври, тоді совєтська адміністраційна влада хопилася відкритого терору — наїздів міліції на монастирські келії, депортування ченців із забороною вертатися до Почаєва, запроторювання їх в лікарні для умовсвобних. Цими своїми „заходами" большевицькі інквізитори добилися зменшення кількости ченців із 140 в 1961-му році до 36 в 1962-му, але не зломали спротиву решти ченців і віруючих Православної Церкви: вони залишилися на місцях, монастиря не „розв'язали" і церков не позамикали, а ще й виступили з відкритим протестом.

Наведені приклади, різдвяні вітання і побажання, надсилані масово нашими рідними з України, доводять, що Боже слово й віра в новонародженого Ісуса залишилися живими в серцях мільйонів віруючих християнських церков в Україні, що тієї віри не переможуть ніякі „врата адові", ні переслідування, ні терор, ні репресії, стосовані кривавими кремлівськими іродами.

Д-р Роман Осінчук

СВ. ЛУКА — ЛІКАР ТА ІСТОРИК ХРИСТОВОГО РІЗДВА

Біля двох тисяч років тому над тихими юдейськими горбами коло Вифлеєму, де малі пастушки пасли черідки овець, залунав голос ангела: „Не бійтеся, ось голошу вам велику радість, яка буде радістю для всіх людей. Сьогодні народився для вас Спаситель". А після того пастушки почули спів ангельського хору: „Слава Богу на висотах, а на землі мир людям доброї волі".

Так записав містерію народження Ісуса Христа св. Лука, що, як твердять дослідники біблійної історії, був за національністю грек, походив з Антіохії, а за професією був лікар і при тому був незвичайно високоосвічена на ті часи людина.

Часи, в яких жили Христові учні, Лука, Павло, Петро, Марко, Тимотей і інші великі люди тієї доби, були дуже подібні до теперішніх. Так, як тепер, були то часи непевного завтра, державних та міжнародних конфліктів, коли бракувало пошанування національної та індивідуальної свободи, коли панував страх перед владою. І тоді, подібно до наших часів, римська імперіялістична держава наводила страх на інші, менші народи. Підкореними правила вона із жорстокістю та насильством, впрягаючи маси людей до своєї мілітарної машини та змушуючи їх боротися в чужих, далеких краях в „ім'я миру", якого ці люди ніяк не могли зрозуміти.

І саме в таких часах народився Князь правдивої віри, людської справедливости, рівности, братерства та правдивого миру. Тому, не дивно, що Ісус Христос, засновник християнської Церкви, символ правди й миру на землі для людей доброї волі, відновив у них віру в Бога, а Христова наука потягнула за собою маси людей, які за ту віру жертвували своє життя, йдучи на страшні муки із спокоєм в душі та молитвою на устах.

Одним із перших таких людей був св. Лука. Апостол Павло називав його „милим і дорогим лікарем", який вирікся всіх благ земного життя і віддав себе всеціло, разом з іншими учнями Христа, ширенню Христової науки, став одним з її найбільших пропаґаторів і вчителів. Для св. Луки слова Христа: „Хто хоче йти за мною, той мусить виректися самого себе", — стали дороговказом в його довголітній праці на полі проповідування Христової науки.

Не дуже трудно цей чин св. Луки, нам, лікарям, зрозуміти. Небагато лікарів, вибираючи собі це почесне звання, думає лише про добру матеріяльну сторінку цього звання, бо для забезпечення собі матеріяльного добра можна знайти далеко легші дороги й засоби, як виконування так відповідальної й трудної лікарської практики. Чи хто хоче згодитись з цим, чи ні, в кожному лікареві горить іскра ідеалізму та посвяти для інших. Чи в історії медицини немає прикладів такого ідеалізму? Багато славних лікарів терпіло муки за свої наукові переконання, хоч би згадати Михайла Серветуса, відкривця легеневого кровокруження, який помер за свої сміливі твердження, переслідуваного Парацельзуса, батька анатомії, Везалюса, прогнаного з Венеції за свої наукові переконання, Таліяковіцці, батька пластичної хірургії, Земмельвайса, Пастера та Лістера, яких висміювали та ганьбили за їхні винаходи.

Вже сама лікарська професія св. Луки поставила його на службу здоров'я людини і казала йому, без огляду на національне чи соціяльне походження хворого, ставитись до нього з увагою та посвятою. Але він пішов ще далі і посвятив і цю свою професію для того, щоб стати вчителем тоді нової християнської віри та істориком раннього християнства. До найкращих його творів належить саме записана ним історія народження Христа.

У нинішніх, дуже важких для нашого народу часах, коли несправедливість, ненависть, забріханість та потоптання людської правди є щоденним явищем і засобом теперішнього правління на наших землях, ми всі також нетерпляче очікуємо кожного Різдва Князя Миру, черпаючи з євангелія св. Луки, цього фізичного й духового лікаря, цілющу воду для скріплення нашої віри в Христа та надхнення й силу для виконування нашої щоденної праці, для дальшої боротьби за правдивий мир на нашій землі. Тому не диво, що Христове Різдво приносить від давендавна стільки врочистого й радісного настрою для кожної української родини.

Ми є такими самими людьми, як були люди тоді, і нам, вчора, сьогодні й завтра, потрібно Христа та Його Миру, як Його потребували люди доби раннього християнства.

Олег Лисяк

ПЕРШЕ РІЗДВО НА ЧУЖИНІ

Це було якраз тоді, коли на надсянському кордоні з одного боку чалапали валянки косооких „байцов", що в засідках чатували на нелеґальних „туристів" із Сходу на Захід, а часом із Заходу на Схід — а по другому боці патрулі Ґренцшуцу і Вермахту кидали в морозне небо своє грімке, тевтонське „гайлі-гальо-о-о-о!"

Ще в очах чорніла постать матері, що з наріжняка вулиці пересилала востаннє скритий щоб хтось не побачив, помах руки, ще в ухах шуміли постріли „поґранічніков" — а вже прийшлося проводити перші еміґрантські ночі на долівці гуртожитку Льоретанської і Яблоновської вулиць в Кракові. Була тверда зима 1939-40-го року. Краків був замкнений в собі і непривітний. І навіть дивно було, що це — Святий Вечір. Цікавило: як виглядатиме цей Вечір на чужій землі?

* * *

. . . Церква, перемінена з руханкової залі, містила всіх перебіжчиків, „хлопців", еміґрантів, людей, що залишили землю, на яку став підкований чобіт ворога. Як дивно звучать слова духовника, слова першої еміґрантської святвечірньої проповіді:

— . . . Ось у цій хвилині вони там, за цією границею, теж вдивляються в потемніле небо і теж чекають на першу зірку. Вони побачать її разом з нами, і їх серця злучаться з нашими . . .

А потім — свята вечеря. В залі довжезні столи, прикриті білим папером. За столами „хлопці": ось цей, що сидить праворуч, згине двома роками пізніше від кулі ґестапівця у Вінниці; ось цей, що край стола, не знає, що доля принесе йому удар ворожої ґранати під Бродами влітку 1944-го року; ось цей високий, що ми з ним спільно накриваємося одним плащем у нашому солом'яному лігві на четвертому поверсі, не знає, що його участю буде німецька петля на ринку в Станиславові; цей, що так задумано дивиться кудись — не знає, що буде він учасником Похідної Групи і не повернеться з України; той малий кучерявець, веселий Юлько, впаде на Білорусі у боротьбі з большевицькими партизанами; а цьому блакитноокому записано в книзі долі упасти від кулі за вісім років, в повстанському рейді через пів Европи . . .

Того вечора ми цього ще не знаємо. Того вечора ми ждемо на кутю, на борщ, на „струцлю" — і на чиєсь тепле слово. Там, по другому боці вулиці, святкують ті, що мають „тройгендерки", ті, що засіли в „комітетах". Але може таки хтось від них прийде? Невже ніхто?

* * *

Коли відкриваються двері довгої залі і на сходах появляється сивоголова постать, не всі знають, хто прийшов. Старший пан зближається до стола, сідає край його і хвилину сидить, прислухаючись до гомону розмов, що поволі стихає. Тоді — коли настає тиша — старший пан встає і починає говорити:

— Я прийшов до вас, хлопці, бо мені здається, що моє місце між вами. Там, знаєте, по другому боці, гучніше, — може навіть кутя краща і борщ не такий пісний. Але я прийшов до вас, бо мені там стало сумно . . .

Заля зовсім мовкне, в тиші чути виразно, як чиясь рука нервово кришить на столі окрухи „струцлі".

— Я вас знаю, хлопці. Я вас знаю, хоч не всі ви мене знаєте. Я був завжди з вами, бо я боронив вас на процесах, я робив, що міг, щоб вирвати вас від смерти, від шибениці чи від довгих років тюрми. Я вас знаю, і тому я прийшов до вас, щоб разом з вами святкувати Різдво Христове. Дай вам, Боже, хлопці, хоч ще одне Різдво на нашій землі.

Нема вибухів ентузіязму, нема вигуків, нема ніякої ефектної реакції. Ніхто не кидається старшому панові на шию, ніхто не плаче. Але ось цей, що сидить проти мене, двічі засуджений польським судом на смерть, заслоняє очі рукою. А мій друг Омелько закусив губи . . . Ще хвилину триває мовчанка, і раптом коли старший пан інтонує „Бог Предвічний", заля стихійно підхоплює спів. Шибки вікон дрижать. Всі очі звернені на той край стола, де він сидить і лагідно посміхається.

Небагато вже, мабуть, в живих із тих, хто колядував на Різдво 1939-го року на Льоретанській вулиці в Кракові разом з оборонцем українських політичних в'язнів, сл. п. д-ром Степаном Шухевичем. Той, хто живе, напевно пригадує цей вечір кожного Різдва.

А потім пішли інші різдвяні вечори — у чужих містах, у високих горах, у касарняних бараках, коли небо і земля дрижали від бомб: свят - вечори у Кракові, Жіліно, Братиславі, Ріміні, Авербаху, Міттенвальді. Ялинка міняла назву на „Крістбавм", потім стала підкорено диктаторській владі, чолові представники якої старалися різними філософічними теоріями чи фальшивими релігіями виправдувати свої вчинки. У цьому кітлі безперестанного неспокою тодішні народи нетерпляче вичікували якогось рятунку.

Д-р Володимир Ґалан

СВЯТИЙ ВЕЧІР Х-го ГАРМАТНОГО ПОЛКУ УГА 1919 РОКУ

На приказ Начальної Команди Української Галицької Армії (УГА) Перший Корпус мав відійти 3-го грудня 1919-го року на південь у район Балти. Згідно з приказом Х-ий Гарматній полк почав свій похід з місцевости Демидівка - Гнівань через Шпиків, Красне до села Копіївки під Тульчином.

Вечером 23-го грудня ст. ст. прибув полк до села Копіївки і там став на ніч. Команда полку примістилася на попівстві, а батерії на краю розлогого села. Зачало мести снігом, мороз припікав чимраз гірше, а тут усміхались нам привітні, теплі хати. Х-ий полк мав тоді повні 4 польові батерії по 4 гармати, муніційну валку, харчовий та булавний відділ — разом 800 до 1 000 коней. З того числа поверх 300 гармашів були хворі на плямистий тиф, або виздоровці з нього, — нездібні до польової служби. Був це радше польовий шпиталь полку, бо хворих ми возили з собою, а здорові гармаші повнили при них службу санітарів. Для перевозу хворих ми брали по 40 до 50 підвод і так відбували похід на південь. Та не зважаючи на ті відносини, наш полк у той час був чи не найкращою бойовою частиною УГА.

З дня на день малили наші сили. З кожним днем походу прибувало 20 до 30 нових хворих. Прийшла черга і на команданта полку, отамана Кирила Карася. Він ще держиться, але ось-ось гарячка звалить його з ніг.

Значковий хорунжий Сокологір та я належимо вже до тих, які перебули тиф ще восени. Глузуємо з химерної долі, бо все ж таки вона зичлива. Старшини хворіють по черзі і це задержує боєздатність полку.

Та наші втрати в гармашах і старшинах страшні. Недавно помер командант муніційної валки, та командант 4-ої батерії поручник Белешта. Лежать хворі командант полку, командант 3-ої батерії четар Козак, захворів у 2-ій батерії хорунжий Будзан та справник тої ж батерії, булавний Колибаба, а рахунковий ст. десятник Рогатинський ледве волочить ногами. Хто не пройшов ще тифу, глядить з жахом у майбутнє.

Кожного дня при морозі проходимо коло 30 верстов. Ніч з 23-го на 24-те була бурлива та холодна. Перевіривши батерію та вартових, я пішов на кватиру та скоро заснув.

Ранком о год. 4 чую телефонічний наказ — явитися в команді полку. Я вхопив револьвер та з вістовим Кравцем побіг до команди, де застав уже значкового, вістових з батерій та гармашів булавного відділу. Отаман Карась лежав у ліжку і з вигляду його лиця я зрозумів положення.

— Пане отамане, голошу слухняно свій прихід! — зголосив я командантові полку.

— „Здорові були" — промовив отаман Карась. Хотів піднятися, не стало сили і він знов звалився на постіль.

— „От скосило" — прошептів він, а лице аж горіло гарячкою.

Я підійшов ближче; він узяв мою руку на привітання.

— „Чуюсь дуже погано, мабуть не встану скоро. Тому покликав вас, щоб передати вам команду полку. Ведіть його по нашій бойовій традиції на славу України" — і тут знову стиснув мою руку, а по його зблідлому лиці пробігла легенька усмішка. Він заснув.

Вийшовши у другу кімнату, я дав наказ батеріям до відходу до села Войтківців. Полк рушив у похід в год. 7-ій рано до Тульчина, де ми обідали, а відтак через гору до місця нашого постою.

По дорозі стрінули ми знайому нам батерію з боїв під Львовом з 4-го гарматнього полку, а її командант, пор. Бучак, лежав непритомний на возі — теж жертва тифу.

Вже бачимо перед собою Войтківці. Розлоге воно і, як інші українські села, має великий став і греблю. Хорунжий Герман з кватирмайстрами жде на нас перед селом та справляє кожну частину на її місце. Хворі вже на кватирах, кухні варять вечерю, а отаман Карась на кватирі в місцевого священика, який зайнявся ним дійсно по-батьківськи.

Відвідую хворих, щоб побажати їм Веселих свят, а тяжко хворих може треба буде відставити до шпиталю в Тульчині, як сказано в корпусним наказі. Та на саму згадку про шпиталь хворі зриваються на ноги й благають залишити їх при батерії. Коли прийдеться їм вмирати, так хай при полку. А то вони вже майже здорові, а в шпиталі жде їх неминуча смерть. Розпитують про своїх коней, коли йдемо до Галичини.

Я потішаю, що скоро, хай тільки виздоровіють . . .

В другій кватирі 6 гармашів лежать на соломі, в гарячці не пізнають нікого. Жінка порається біля них та з ляком глядить на хворих, просає прислати когонебудь до помочі . . .

Між новими хворими бачу кремезного хорунжого Будзана. Він не дається недузі, та вона його таки зломила.

— Як почуваєтеся, Будзан?

— Трохи краще, тільки голова та ноги як збиті. Чи ми надіялись коли діждатись такого Різдва? — питає.

Потішаю його, що недуга перейде і він за кілька днів буде знову на коні.

— А хто їхав на ньому сьогодні? — питається.

— Ніхто — всі хворі — нікому їхати, — відповідаю.

В моїй батерії ждали на мене з вечерею. Всі стали біля кухні і зачали веселі балачки про те, як то варять кутю в Зборівщині, Сокальщині і в інших повітах, звідки походили батерійці. Побажавши собі взаїмно Веселих свят, ми заспівали „Бог Предвічний" і розійшлись на кватири.

Я пішов до полкової кватири, де зібралися команданти батерій і готовилися до вечері. Та вона була дуже сумна.

Місяць і пів як наша Армія заключила перемир'я, в надії на відпочинок, ліки та одяг. Від того часу, себто від 25-го листопада досі наш полк у походах від Вороновиці до Липовець і Козятина, а друга батерія аж під Бердичів, а відтак, прикриваючи відступ 1-го Корпусу, через Махнівку, Калинівку, Вінницю і Гнівань добирається аж до Тульчина. А всюди лишаємо трупи і трупи . . .

Ми в кімнаті отамана Карася. Він теж відчував на собі ввесь тягар і моральну відповідальність за доручений йому полк. Рішено, щоб найближчого дня я виїхав до команди корпусу, яка мала прибути в Тульчин, і там просити про відпочинок хоч кілька днів.

Панове старшини — промовив отаман Карась, — бажаю вам Веселих свят та здійснення наших мрій. Можливо, що мені прийдеться скоро відійти від вас і тому хочу пригадати вам, що Х-ий Гарматній Полк УГА записав свій шлях в історії відродження нашої держави кров'ю своїх гармашів. Наше завдання передати ту неісплямлену традицію полку нашим нащадкам так, як ми її розуміли в наступах на Тернопіль, Теребовлю, Золочів, Вінницю, Калинівку, Ситники, Київ, Житомир, Коднюо, Бердичів. І коли ми на старості літ стрінемося, то прямо гляньмо собі в очі і скажемо: ми сповнили своє завдання перед народом згідно з нашими силами. У нашому полку не було дезертирів, але всі видержали до кінця на постах, де їх поставив наш нарід".

Пізно вночі вертався я на свою кватиру, думаючи про виїзд до команди корпусу.

Сніг скрипів під ногами, по хатах ще блимали світла.

Над усім царила ніч, наче скривала радісну вістку, що Бог Предвічний народився.

о. М. Федорович

ЗДОБУВАННЯ КОСМОСУ І ВІРА В БОГА

(2)

І так, з одного боку, віруюча людина глибоко насолоджується Христом у подобизні малого й кволого Немовлятка, це у днях, в яких відзначається церковним чином святе Його народження з Марії-Діви, Матері Його. В різдвяній атмосфері здається людині, що Христос прийшов на світ, щоб благословити лише Своїх земляків. Що для одного жидівського народу Він народився. Але „добра новина", яку звістили Ангели, не відносилася до одного лише народу, Богом обраного. В добі народження Спасителя жидівські релігійні провідники начисляли аж 3.600 „норм праведности" для послідовників Мойсеєвого Закону. Христос, давши світові Своє навчання, Свій новий Заповіт для життя з Богом, подав лише дві норми християнської праведности: закон любити Господа всім серцем і закон такою ж самою міркою любити свого брата-ближнього.

Ми бачимо на св. іконах нашого Спасителя в тілі Богочоловіка. Таким ми собі Його уявляємо, і при тім пам'ятаємо, що Він в певнім часі, дев'ятнадцять віків тому — народився і жив посеред людей. Так дивлячись на ікону нашого Господа на Його дрібні руки й ноги на сіні, ми Йому поклоняємося, ми до Нього приносимо наші молитви, співаємо на честь Його народження традиційні гимни, наші коляди. Це все добре. Однак, все це потребує дальшого і глибшого розуміння. Деколи до такого глибшого розуміння Господа не доходимо за все наше, може й довге, життя. Тоді ми розминаємось з найдорожчим змістом нашої віри. Тоді й ми, як совєтські космонавти, „не знаходимо Бога" біля нас.

У святий день Свого народження, також і потім, Христос не лише наш великий Учитель, наш божественний Проповідник, великий Лікар душ і тіл наших, найбільший у світі Чоловіколюбець. Окрім цих, назвім їх, людських прикмет і вартостей, Христос також божественний Архітект всесвіту. Туди, в найдальші закутини космосу, сягає Його десниця. Він — Творець, Пан і Вседержитель вселенної, уживаючи модерного означення, власне того космосу, де грішно й надаремно шукали Його совєтські космонавти. Кремлівські висланці у вселенну торкнулись ледве одної смужки Господньої ризи, безкрайого Божого космосу. Опинившись там, на догоду своїм кремлівським наказодавцям, вони прийшли до „наукового" висновку: не видно було, отже, немає у світі Бога... Щоб знайти Бога, не конечно нишпорити за Ним понад хмарами. В модерній технології перестали майже існувати простір і віддаль, але для Бога вони не існували ніколи. Господь однаковий учора, нині, той самий і завтра. Він безчасовий і безпростірний, і тому не добачили Його малі і вбогі духом Тітов і Попович.

З відкритим серцем слухаймо в цих днях стару українську пісню про народження в людському тілі Бога-Дитяти, наше глибоке догматичною істиною „Бог Предвічний". Це [illegible] українська народна поема на честь Христового Різдва. Впродовж трьох сот років свого походу землями України засвідчувала вона правду про Бога. Віримо, що й цього Різдва слухатимуть її на далекій нашій Батьківщині, на хвилях закордонних радіовисилень, спрагнені Божого корму наші земляки в царстві кривавої п'ятикутньої зірки. Дарма, що деякі совєтські космонавти не годні були віднайти Бога!

Ми покірливо визнаємо, що той самий Бог, який народився предивно у Вифлеємі — в кожній констеляції зоряного неба. Згідно з стародавнім окресленням, кожна людина це мікрокосмос, малий собі всесвіт. І в цьому нашому власному мікрокосмосі знаходиться одробина Божої субстанції, власне наша душа. Євангелія вчить, що кожна людина — „живий храм живого Бога". За словами св. Павла — в Бозі перебуваємо й повсякчасно живемо. Отже, в деякому значенні можна мовити про нас, що „ми — Боги". Очевидно, не в тому матеріялістично - безбожницькому значенні, як це казав Павлович під адресою свого друга - космонавта Григоровича. Коли з культурного боку зважити його фразу, це пропаґандивна витівка дешевенького калібру. З релігійного боку, це хула, отже зневага релігійних святощів і почувань соток мільйонів християн у світі. Виходить ясно, що в своєму другові - космонавтові добачав Павлович не подобизну нашого Бога, але закованого раба демонічної і безвірницької системи комунізму.

Визнавці Христа не шукають Його з поміччю модерних інструментів, знаючи, що Він промінням Своєї ласки й сили на кожному місці нашої плянети, також у безмірному космосі Його слава і царство. У Вифлеємі з Діви Марії Христос-Бог народився — Його одного славіте!

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, 5020 Old York Road. — PHILADELPHIA 41, Pa.

„БУДЬТЕ ГОТОВІ І ВИ...“

ПОСЛАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ

Ню Йорк. — Головна Управа Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці опублікувала за підписом свого президента Івана Р. Ковалевича і суперінтендента Української Євангельської Реформованої Церкви в екзилі пастора Лева Бучака різдвяне та новорічне послання до всіх членів Об'єднання. У зв'язку з загрозливими для миру подіями, що їх переживав наприкінці минулого 1962 року весь світ, в посланні підкреслено потребу повсякчасної готовости усіх християн „яких вже суспільно - економічних устроїв — пригадується в посланні — не пробувало людство, але всі вони виявилися в більшій чи меншій мірі недосконалими, а деколи й жорстоко тиранськими, поневолюючими духа й тіло людини. Головна причина не завжди лежить в системах, а в людині та її натурі, які надають всьому свій напрям". Слово Боже дає нам зрозуміти, що ніякими декретами й насиллям не можна змінити людської натури, але тільки народженням згори, тобто від Бога.

Останні десятиліття дали нам потрясаючі докази цього. Наш власний нарід і ще переживає на собі цю жахливу дійсність. Тому прихід Царства Божого має бути здійсненням не тільки предвічних плянів Самого Бога, але й найкращих мрій найвизначніших представників людського роду. Біблія дає нам чудові надземні візії такого Царства братерства, справедливости й миру. Про оновлену землю говорить і наш незабутній Т. Шевченко. Чуємо, що переслідування християн знову збільшуються на великих просторах опанованих атеїстичними силами. Ми молимося за цих наших братів і сестер але ми також знаємо, що християнство вже нераз стояло в надлюдських змаганнях з диявольськими потугами, однак за дивною Божою допомогою виходило завше зі всього побідно. — Ми мусимо багато більше боятися за недбання нами самими своїх християнських обов'язків як в нашому особистому, так і суспільному житті. „Будьте готові і ви, бо прийде Син Людський тієї години, коли ви не думаєте". (Матв. 24, 42-44) З цього випливає, що християнин має знаходитися в стані постійного поготівля. Христос і світові події кличуть нас до цієї готовости. Все сказане набирає особливого значення в цих днях, коли обходимо пам'ять приходу Ісуса перший раз в пониженні. Тоді він прийшов, щоб дати нагоду упавшим і поневоленим піднятися до гідности дитинства Божого. Ми все ще живемо в часі ласки. Використовуймо його для нашого примирення з Богом, для відродження наших душ, для поглиблення знання правди Божої, зміцнення любови до ближнього, для поширення Євангелії й Царства Божого в людських серцях. Тримаймо непохитно єдність нашого народу, не зважаючи на свої політичні й віроісповідні розбіжності, працюючи з посвятою для його добра й країн нашого поселення. Вперто вщеплюймо вірність і любов до Бога, свого народу й ближнього в наше доростаюче покоління".

Українські коляди на телевізії в Клівленді

Майже увійшло в традицію, що хор „Дніпро" у Клівленді вже кілька років саме в Навечер'я Різдва Христового співає на телевізії півгодинний концерт українських колядок.

Концерт ілюстрований релігійними і побутовими образами про Українське Різдво, а зміст коляд поданий англійською мовою. Треба бути вдячним членам хору „Дніпро" і його диригентові Є. Садовському, що жертвують стільки часу і зусиль для пропагування українських традицій Різдва Христового через телевізію, а в Українській Громаді підносять святочний настрій.

Цього року, як і попередніх, українські громади Клівленду і околиць матимуть знову нагоду на Свят - Вечір насолоджуватися півгодинним концертом рідних колядок. Концерт передаватиметься на каналі 5 зі стації WEWS о годині 3:30 по полудні.

6 січня о 3:30 по полудні, хор „Дніпро" колядуватиме всім тим, до кого сягають хвилі телевізійного екрану на каналі 5 з Клівленду.

Усіх, що слухатимуть наші колядки, просимо написати кілька слів до делевізійної стації: Television Station WEWS, Euclid Ave., at 30th Street, Cleveland 15, Ohio.

✝

Членам ОбВУА та всім кол. Українським Воякам подаємо сумну вістку, що дня 29-го грудня 1962 року відійшов у Вічність у лікарні в Ню Йорку, після довгої й важкої недуги, на 70-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни,

св. п. Михайло ҐЛОВЯК

був. учасник Визвольної Боротьби України, як поручник УГА, діяльний член ОбВУА, відомий громадський та кооперативний діяч на Рідних Землях і на еміграції.

ПРОЩАЛЬНА ПАНАХИДА була відслужена дня 2-го січня 1963 року, в пох. домі П. Яреми, а ПОХОРОН відбувся дня 3-го січня ц. р., з української греко-кат. церкви св. Юрія, на цвинтар у Бронксі, Н. Й.

Осиротілій Родині Покійного передаємо щирі вислови глибокого співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА в Ню Йорку

✝

Микола ДУДУРАК

ур. в Бориславі 1906 р., учасник боїв під Бродами, помер в Англії, залишаючи у смутку дружину Марію і двоє дітей у Польщі, сестру в Едмонтоні, трьох братів і сестру на рідних землях.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

БОРИСЛАВСЬКА

Замість квітів на могилу Незабутнього Побратима Зброї, лицаря Ордену Залізного Хреста, Хреста Симона Петлюри та Воєнного Хреста, учасника І-го і ІІ-го Зимових Походів, Армії Української Народної Республіки бл. п. ПІДПОЛКОВНИКА

Дмитра Констянтиновича Потороки

складає — $25.00

на Українську Національну Раду командир IV. Київського Стр. Дивізії, Армії УНР генерал хорунжий МИКОЛА ШРАМЕНКО з Родиною.

Одночасно висловлюємо Високодостойній Марії Данилівній з Родиною найглибше співчуття.

Нехай чужа земля св. п. Небіжчикові буде легкою, а пам'ять про Нього буде вічною.

МИКОЛА, НАТАЛКА і ВАСИЛИНА ШРАМЕНКО та ТАМАРА МЕЛЬНИК

Замість квітів для Дорогої бл. пам. СЛАВЦІ КИСІЛЕВСЬКОЇ

складають — $25.00 на видання творів д-ра Зиновія Лиська

ТАЇССА і ПЕТРО БОГДАНСЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. ОЛЬГИ з ЯВОРСЬКИХ ПАВЛОВСЬКОЇ

складаю — $10.00 на допомогу шкільним дітям в Європі.

Д-р ГАННА ЖУРКО

Український Літературно-Мистецький Клюб Ню Йорк

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що заповіджений на п'ятницю 4-го січня ц. р. авторський вечір Миколи Понеділка не відбудеться через незалежні від Управи Клюбу причини. Натомість ЛМКлюб влаштовує цього ж дня вечір українських коляд, передаваних на „гай-фай", з відповідними поясненнями. Початок о год. 8-ій веч.

ДОВКОЛА РІЗДВЯНОЇ ЯЛИНКИ

Жадна країна світу не зуживає стільки різдвяних ялинок, як ЗДА. На Різдво за григоріянським календарем кинено на тутешній ринок 34 000 000 різного роду ялинок, лише американської продукції. З Канади спроваджено 11 000 000 деревець, бо таке велике запотребування на них. За обчисленнями Асоціяції вирощувальників різдвяної ялинки, під час недавнього Різдва — чотири, на кожних п'ять американських родин мали у своїй хаті оригінальну Різдвяну ялинку. Кажемо „оригінальну", бо з кожним роком тутешній ялинковий ринок змагається куди гостріше із своїм завзятущим противником: штучними ялинками, примандливо й штудерно виконаними.

На американській землі перша декоративна ялинка в Різдвяному часі появилася в 1874-му році і влаштував її молодий німецький емігрант. Від цього часу по наші дні годі уявити собі американський різдвяний сезон — без найбільш характеристичного для нього атрибуту, світлом і фантазійними орнаментами прибраної ялинки — по домах, по вулицях, площах, публічних будинках. Титул „Світової столиці Різдвяної ялинки" носить містечко Юрека, у стейті Монтана. Довкруги цього міста вирощують пропорційно найбільше, щодо якости — найкращі, як жителі Юрека твердять, „на цілий світ". У цьому місті також торговельна централя продажу ялинок на численні стейти ЗДА. За два місяці перед Різдвом, буквально всенькє населення цього міста, включаючи місцевих духовників, з пилами й сокирами мандрує у гори, вишукуючи й стинаючи відповідні на цей рік, пахучі зелені ялинки. Окрім цих традиційних „ялинкорубів", сотки найнятих робітників стинають, сортують, пакують, ладують на авта й залізницю десятки тисяч деревець. Для старожителів Юреки, передрізднявна робота в лісах, це так заробіткового, як сказати б, традиційно - ритуального характеру. Дві третини американських ялинок походить із стейту Монтана, 75% стейтової продукції належить до області Юреки. Для стейту Монтана, це багатомільйоновий „бизнес"! Але і в цій галузі" американської індустрії треба великого досвіду-знання цілого штабу кваліфікованих осіб, чималого вкладу капіталу та торговельного риску. Ялинковий молодняк має своїх ворогів, як лісова чотирожна, двоножна й крилата дичина, навіть лісові миші. Головним джерелом небезпеки для продуцентів цього святочного товару, це довга лісова посуха, сильні вітри, також сильні морози або великі снігові опади. З усіми цими стихіями приходиться жителям Юреки боротися кожного року, при допомозі кошотвних і модерних апаратів, хемічних продуктів, а найбільше трудом своїх рук. Найбільш коштовна річ в ялинковій індустрії, це насаджування нових плянтацій. Ялинка, будьякого вона „роду", росте крайне, набирає клясичних симетричних форм — на релятивно вбогій землі. Щоб виростити ялинку для ринкового збуту, забирає нормально 15-20 років її росту. Після того її віку деревина тратить зовсім свою ринкову вартість, її рубають, щоб мати місце на молодняк. Ялинки у стейті Монтана, також в інших округах цього сезонового краю в ЗДА і в Канаді, якщо не продані на час далеким і незнаним мільйонам покупців, стають тягаром для їх продуцентів, їх винищують негайно.

Як сказано, деякою загрозою для ялинкового бизнесу в цій країні поспіху й комфорту є ялинка штучного, здебільша хемічного виробу. Чимало покупців, зокрема там, де малі діти, купують у хаті під Різдво цей різнокольоровий товар. Як повідомляють цього року із „світової столиці Різдвяної ялинки", з Юрека, на мільйони проданих у ЗДА ялинок зі стейту Монтана, також з терену Канади, лише сорок тисяч нещасливих випадків з вогнем від ялинки занотовано в 1961 році. Ці компетентні чинники кажуть, що найбільшим ворогом для ялинки є погана ялинка. Погана не так своїм виглядом як тим, що стято її нефахівцями, зокрема, для конкуренційних цілей „малих підприємців" у краю, стято її передчасно. Вони сохнуть в половині святочного сезону, вони найчастіше є спричинниками нещасть з вогнем. За ці прорахи маловідповідальних конкурентів, терпить велика ялинкова індустрія у ЗДА, сказано в передсвяточнім звідомленні до преси — репрезентантами й магнатами ялинкового промислу в Юрека, стейту Монтана. — Для українців, які святкують за „старим календарем", зі сказаного практична порада: купувати добрий і свіжий товар у хату, щоб довше постояв, до самого Йордану...

М. Д-ч